

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2Tos/47/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5420010036
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marcela Malatká
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5420010036.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marcely Malatkej a sudcov JUDr. Eriky Bebčákovej a Mgr. Anny Mihálikovej, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 10. augusta 2021 v Žiline, o sťažnosti obžalovaného N. P. proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6T/30/2020 zo dňa 24.6.2021, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obžalovaného N. P. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením samosudkyňa Okresného súdu Námestovo rozhodla podľa § 32 ods. 3 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 31 Tr. por. tak, že samosudkyňa Mgr. Daniela Pilarčíková nie je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej proti obžalovanému N. P. na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 6T/30/2020, a to na základe námietky zaujatosti vznesenej obžalovaným N. P..

Podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia bola námietka zaujatosti vznesená obžalovaným N. P. na hlavnom pojednávaní dňa 24.6.2021 v rámci posledného slova. Námietku zaujatosti obžalovaný odôvodnil v podstate tým, že jeho exmanželka je v priateľskom vzťahu s JUDr. Renátou Kňazúrovou, ktorá je sudkyňou Okresného súdu Dolný Kubín a je presvedčený o tom, že došlo k ovplyvňovaniu zákonnej sudkyne Mgr. Daniely Pilarčíkovej, ktorá ako predpokladá je v priateľskom vzťahu s JUDr. Renátou Kňazúrovou.

Napadnuté uznesenie súd prvého stupňa odôvodnil tak, že tu nie je zákonný dôvod na vylúčenie samosudkyne z prejednávania a rozhodovania v tejto trestnej veci, pretože nemá žiaden pomer k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Tr. por. a nemá ani žiaden pomer k prejednávanej veci. V súvislosti s obžalovaným predneseným presvedčením, že došlo k ovplyvňovaniu samosudkyne tým, že JUDr. Renátu Kňazúrovú pozná ako sudkyňu Okresného súdu Dolný Kubín a jej vzťah je priateľský a z tohto dôvodu má byť ovplyvňovaná JUDr. Renátou Kňazúrovou, ktorá je v priateľskom vzťahu s exmanželkou obžalovaného MUDr. T. P., toto jeho tvrdenie nemá objektívny základ. Zákonná sudkyňa jednoznačne vylúčila možnosť ovplyvňovania jej osoby, či už JUDr. Renátou Kňazúrovou alebo inými osobami. JUDr. Kňazúrovú pozná ako sudkyňu a jej vzťah k nej možno označiť ako pracovný a tiež aj priateľský, ale MUDr. T. P. nepozná, do kontaktu s ňou prišla len počas súdnych pojednávaní, a o tom, že JUDr. Renáta Kňazúrová ako sudkyňa Okresného súdu Dolný Kubín je v priateľskom vzťahu s exmanželkou obžalovaného, má zákonná sudkyňa vedomosť iba z vyjadrenia JUDr. Kňazúrovej v tomto spise a tiež aj z vyjadrenia zo súdneho spisu vedeného na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 6T/42/2018, kde bolo rovnako vedené trestné konanie proti obžalovanému pre rovnaký trestný čin. V neposlednom rade zákonná sudkyňa poukazuje aj na skutočnosť, že MUDr. P. podala v tejto trestnej veci na zákonnú sudkyňu sťažnosť na prietahy k rukám predsedníčky súdu, kde aj táto skutočnosť svedčí o tom, že zákonná sudkyňa nemá žiadny pomer k veci, ani k stranám a nedochádza k jej ovplyvňovaniu, ako má

vo veci rozhodnúť. Na základe uvedeného nie sú dané žiadne pochybnosti o nezáujatosti samosudkyne tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti napadnutého uznesenia.

Proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní podal sťažnosť priamo do zápisnice obžalovaný N. P.. Podanú sťažnosť odôvodnil písomným podaním, doručeným Okresného súdu Námestovo dňa 29.6.2021, nasledovne:

Na hlavnom pojednávaní dňa 24.6.2021 v trestnej veci 6T/30/2020 pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. ako obžalovaný v rámci posledného slova po záverečných rečiach vzniesol námietku zaujatosti zákonného sudcu, o ktorej podľa § 32 ods. 3 Tr. por. rozhodol orgán, ktorého sa dôvody vylúčenia z dôvodov uvedených v § 31 Tr. por. týkajú tak, že samosudkyňa Okresného súdu Námestovo Mgr. Daniela Pilarčíková nie je vylúčená z vykonávania úkonov vo vyššie uvedenej trestnej veci.

Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 7.10.2010, sp.zn. 5Ndz/6/2010, cituje: „Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezáujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon vo vyššie citovanom ustanovení § 14 ods. 1 OSP konštruje ako dôvody vylúčenia sudcu, sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezáujatost' pochybnou“.

Nakoľko z priameho vyjadrenia sudkyne Mgr. Pilarčíkovej uvedeného v uznesení vyplýva, že je nielen v pracovnom, ale aj v priateľskom vzťahu s JUDr. Renátou Kňazúrovou, sudkyňou Okresného súdu Dolný Kubín, ktorá bola uznesením Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 2Nto/1/2020 zo dňa 18.3.2020 vylúčená z vykonávania úkonov v predmetnej trestnej veci z dôvodu, že osobne pozná a udržiava priateľský vzťah s účastníkom konania, matkou jeho maloletej dcéry MUDr. T. P., avšak najmä z rozhodovania sudkyne Mgr. Daniely Pilarčíkovej o návrhu na vykonanie dôkazu - vyžiadania potvrdenia zahraničnej banky o realizácii platobného príkazu, ktoré by preukázalo, že si splnil vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom predloženému práve obžalovaným, a ktorý sudkyňa zamietla z dôvodu, že rovnaký dôkaz bol vykonaný na strane matky MUDr. T. P., čím podľa jeho názoru porušila zásadu rovnosti účastníkov v konaní, a teda jednoznačne, konkrétne a preukázateľne preukázala svoju potenciálnu zaujatosť v prospech matky, a teda potvrdila, že môže v danej veci rozhodovať predpojatá a nie nestranná, tak aby boli zaistené záruky správneho a spravodlivého rozhodnutia, čím sa diskvalifikovala z vykonávania úkonov v danej trestnej veci.

Prokurátor sa k obžalovaným podanej sťažnosti písomne nevyjadril.

Podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

V súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, nadriadený súd po tom, ako nezamietol sťažnosť z dôvodov § 193 ods. 1 písm. a) alebo b), na základe sťažnosti preskúmal napadnutý výrok uznesenia, a to zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené, a tiež správnosť postupu konania, ktoré napadnutému výroku predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutého výroku uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky, či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimotrestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku, lebo právo nemôže byť založené na neprávne.

Sťažnosť proti uzneseniu je prípustná v súlade s ustanoveniami § 185 ods. 1 Tr. por., § 32 ods. 4 Tr. por., bola podaná oprávnenou osobou a v lehote stanovenej § 187 ods. 1 Tr. por., avšak sťažnosť obžalovaného N. P. nie je dôvodná.

Krajský súd po splnení si prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že okresný súd v rámci napadnutého uznesenia dostatočne odôvodnil rozhodnutie o námietke zaujatosti a presvedčivo a správne vysvetlil dôvody, pre ktoré sa samosudkyňa Okresného súdu Námestovo nevyhlásila z vykonávania

úkonov trestného konania v tejto trestnej veci obžalovaného N. P.. Krajský súd konajúci o sťažnosti obžalovaného N. P. pripomína, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu, a preto krajský súd v podrobnostiach poukazuje na dôvody napadnutého uznesenia, ktoré si v plnom rozsahu osvojuje, a len dopĺňa o nasledovné skutočnosti.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Citované zákonné ustanovenie vylučuje teda z vykonávania úkonov trestného konania ten orgán, u ktorého by mohli vzniknúť pochybnosti o jeho nezáujatosti, pričom dôvody možného vzniku týchto pochybností sú stanovené taxatívne. Tieto dôvody spočívajú v okolnostiach, ktoré charakterizujú pomer úradnej osoby k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom, prípadne pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa súdnej praxe pomerom k prejednávanej veci v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. treba rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu trestného konania na skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Táto môže napr. spočívať v tom, že orgán trestného konania alebo jeho príbuzný, rodinný príslušník, osoba mu blízka a pod. boli činom poškodení, prípadne orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa trestné stíhanie vedie a pod. Na pomer k veci však nemožno usudzovať výhradne zo spôsobu, akým orgán činný v trestnom konaní hodnotil vykonané dôkazy, ani vyslovenie právneho názoru pri meritórnom posudzovaní veci, či pri posudzovaní konkrétnych skutočností, o ktoré sa opiera výrok o vzatí do väzby, ponechaní obvineného vo väzbe alebo o predĺžení lehoty trvania väzby.

Pomerom orgánu trestného konania k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Tr. por. alebo k inému orgánu činnému v trestnom konaní sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, resp. k inému orgánu činnému v trestnom konaní, ktorý môže vyvolať pochybnosti o jeho nezáujatosti a nestrannosti. Takýto vzťah môže spočívať napr. v príbuzenskom a rodinnom pomere, v priateľskom alebo nepriateľskom vzťahu medzi úradnou osobou a niektorou z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. a pod.

Použitie ustanovenia § 31 ods. 1 Trestného poriadku o vylúčení sudcu môže prichádzať do úvahy len za podmienky, ak sa existencia niektorého vyššie uvedeného zákonom predpokladaného vzťahu alebo pomeru skutočne a bez akýchkoľvek pochybností preukáže.

I keď zákon v § 31 ods. 1 Trestného poriadku spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezáujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa článku 6 ods. 1 Medzinárodného dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) každý má právo na spravodlivé súdne konanie. Neoddeliteľnou súčasťou tohto práva je aj právo na nestranný súd, ktorý však nie je Dohovorom definovaný. Obsah tohto práva vyplýva predovšetkým z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Nestrannosť je neodmysliteľným atribútom pojmu súd. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosť). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel pro foro interno, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup potom rozlišujeme nestrannosť subjektívnu (konkrétne, t.j. hodnotí sa subjektívny pocit samotného sudcu, či sa cíti alebo necíti byť zaujatý) a nestrannosť objektívnu alebo štruktúrálnu (abstraktnú, t.j. hodnotí sa, či by sudca zaujatý mohol byť).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút, či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán, a predovšetkým obvineného.

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, najmä vtedy, keď jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebude schopný nezávisle a nestranne rozhodovať. Opačným postupom by došlo k porušeniu ústavnej zásady zákonného sudcu.

Uplatnenie inštitútu § 31 ods. 1 Tr. por. teda prichádza do úvahy len vtedy, ak je existencia pomeru vzbudzujúceho pochybnosť o nezaujatosti úradnej osoby pre jej pomer k veci, k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, prípadne k ich zástupcom, splnomocnencom, obhajcom, či inému orgánu činnému v tomto konaní jednoznačne preukázaná. Pre takýto záver nepostačuje len subjektívny pocit obžalovaného či osoby, ktorej sa trestné konanie týka, založený na vlastnom nestotožnení sa s postupom súdu.

V zmysle vyššie uvedeného výkladu, po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu, potom krajský súd uzatvára, že v danom prípade nebolo zistené splnenie zákonných podmienok pre vylúčenie samosudkyne Mgr. Daniely Pilarčíkovej z prejednávania a rozhodovania v tejto trestnej veci obžalovaného N. P.. V danej veci totiž nebol zistený taký pomer samosudkyne k prejednávanej veci a k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, ako to má na zreteli vyššie citované zákonné ustanovenie § 31 ods. 1 Tr. por., a ktorý by bol dôvodom pre vylúčenie samosudkyne z prejednávania a rozhodovania v tejto trestnej veci. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia, samosudkyňa nemá žiaden pomer k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Tr. por. a nemá ani žiaden pomer k prejednávanej veci. Pokiaľ obžalovaný námietku zaujatosti primárne založil na skutočnosti, že zákonná sudkyňa Mgr. Daniela Pilarčíková sa má poznať s JUDr. Renátou Kňazúrovou, ktorá je sudkyňou Okresného súdu Dolný Kubín a cez túto sudkyňu má byť ovplyvňovaná pri rozhodovaní v tejto trestnej veci, pretože JUDr. Kňazúrová je v priateľskom vzťahu s exmanželkou obžalovaného MUDr. T. P., nebola zistená žiadna objektívna okolnosť, ktorá by viedla k pochybnostiam o nezaujatosti konajúcej sudkyne Mgr. Daniely Pilarčíkovej, a že by tu skutočne k takémuto konaniu malo dochádzať (v tejto súvislosti krajský súd poukazuje dokonca na sťažnosť na prietahy, ktorú na zákonnú sudkyňu Mgr. Danielu Pilarčíkovú podala MUDr. T. P. predsedníčke Okresného súdu Námestovo, pričom zákonná sudkyňa Mgr. Daniela Pilarčíková má o priateľskom vzťahu MUDr. P. a JUDr. Kňazúrovej vedomosť výlučne z obsahu spisového materiálu). Z doposiaľ zákonnou sudkyňou Mgr. Danielou Pilarčíkovou vedeného tohto trestného konania rovnako nič nenasvedčuje pre akékoľvek pochybnosti o jej nezaujatosti a nestrannom postupe pri konaní a rozhodovaní.

Ak obžalovaný ním tvrdenú zaujatosť sudkyne opiera aj o odmietnutie vykonať ním navrhovaný dôkaz v tomto trestnom konaní, v tejto súvislosti krajský súd odkazuje na ustanovenie § 32 ods. 6 Tr. por., v zmysle ktorého zákonného ustanovenia sa nekoná o takej námietke zaujatosti, ktorá je založená len na procesnom postupe súdu. Ohľadne uvedeného krajský súd na okraj poznamenáva, že správnosť postupu súdu v prípade odmietnutia dôkazného návrhu je možné nadriadeným súdom preskúmavať v odvolacom konaní, v prípade podania odvolania. Navyše, krajský súd dáva obžalovanému do pozornosti, že pomer konajúceho súdu k veci nemožno usudzovať výhradne zo spôsobu, akým v trestnom konaní hodnotil vykonané dôkazy, ani vyslovenie právneho názoru pri meritórnom posudzovaní veci súdom.

Oboznámiac sa s obsahom spisového materiálu, osobitne s dôvodmi napadnutého uznesenia, zohľadniac sťažnostné námietky obžalovaného, krajský súd uzatvára, že vo vzťahu ku konajúcej samosudkyňou Mgr. Daniele Pilarčíkovej je krajský súd presvedčený, že je na takej osobnostnej a profesionálnej úrovni, ktorá zaručuje konanie a rozhodovanie vo veci nezaujato, objektívne a nestranne, zachováva všetky zásady trestného konania, ako aj sudcovskej etiky. V súvislosti s obžalovaným vyslovenými pochybnosťami ohľadne možnej zaujatosti menovanej sudkyne, krajský súd považuje za potrebné dať do osobitnej pozornosti obžalovaného, že postupy a rozhodnutia sudkyne súdu prvého stupňa v tejto trestnej veci podliehajú následnému prieskumu súdmi vyššieho stupňa, či už na

základe riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, prípadne podaných v tejto trestnej veci príslušnými procesnými stranami.

Vzhľadom na vyššie uvedené potom krajský súd o sťažnosti obžalovaného N. P. rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Obžalovaný v rámci sťažnosti neuviedol žiadne také relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé zvrátiť vecne správne a zákonné rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Vo vyššie uvedenom ide o podstatné dôvody, pre ktoré krajský súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie senátu bolo prijaté pomerom hlasov 3 za a 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.